

Integrationsstrategi

Strategi för bostad, utbildning, sysselsättning och social sammanhållning

Innehållsförteckning

Inledning	1
Syfte	1
Ansvar, genomförande och uppföljning	1
Vad är integration?	1
Begrepp som används i strategin	3
Mål	4
Utmaningar	4
Långsiktigt mål 1: Tillgång till bostäder	4
Långsiktigt mål 2: Kvalitativ utbildning	5
Långsiktigt mål 3: Ta tillvara kompetens och skapa förutsättningar för ökat deltagande i arbetslivet	6
Långsiktigt mål 4: Stärkt deltagande och inflytande och ökad social sammanhållning	7
Hur vi arbetar	8
Ett gott mottagande	8
Respekt och uppmuntran	8
Likabehandling	8
Samverkan	8

Diarienummer: AMF 2021/259 – AMF 2022/473 – AMF 2023/423

Fastställt den: 2024-01-16

Fastställt av: Arbetsmarknadsnämnden

För revidering ansvarar: Arbetsmarknadsnämnden

För uppföljning ansvarar: Arbetsmarknadsnämnden

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och styrelser

Giltighetsperiod: Tills vidare

Ersätter: KF 2017-10-30 § 223

Kommunal författningssamling: Strategier

Antagen: Arbetsmarknadsnämnden 2021-09-21 § 77

Inledning

I Hässleholms kommun möts människor för att leva, uppleva, arbeta och lära i en kommun präglad av nyfikenhet och utveckling. Här bor, arbetar och studerar människor med olika bakgrund, erfarenheter och kompetens.

Under de senaste åren har Hässleholms kommun blivit hem för många nya kommuninvånare som är födda utomlands. En del har integrerats i samhället och bidrar till välfärden, medan andra fortfarande lever i utanförskap, i avsaknad av sysselsättning och med risk för långvarigt bidragsberoende. Det är därför viktigt att Hässleholms kommuns förvaltningar och bolag fortsatt aktivt verkar för att motverka detta utanförskap.

Integrationsstrategin är ett viktigt verktyg i detta arbete och ett led i arbetet för att Hässleholms kommun ska vara en plats där alla kommuninvånare kan förverkliga och utveckla sitt vardagsliv och vara delaktiga i att bidra till en kommun präglad av förändring med ambition att utvecklas.

Syfte

Enligt Riktlinjer för Hässleholms kommuns styrdokument är en strategi ”en övergripande beskrivning av vägen till kommunens vision och mål”.

För att mottagandet och integrationsarbetet ska fungera över tid så behövs ett långsiktigt och kommunövergripande perspektiv i arbetet. Integrationsstrategin är framtagen i syfte att beskriva de långsiktiga målen för Hässleholms kommuns integrationsarbete och den strategiska inriktningen för att nå målsättningarna. Mål och delmål ska utgöra underlag för nämndernas, förvaltningarnas verksamhetsplaner och bolagens styrdokument och följas upp årligen.

Ansvar, genomförande och uppföljning

För att nå målen ska alla verksamheter arbeta aktivt med integration i den omfattning kommunen har mandat för. De aktiviteter som ska bidra till att uppnå målen i strategin ska preciseras i nämndernas verksamhetsplaner och utgöra underlag för förvaltningarnas arbete. En uppföljning ska ske årligen inom ramen för kommunens ordinarie uppföljning av nämndernas verksamhetsplaner.

Vad är integration?

Politikområdet integration är omdebatterat och komplext. Det är en samhällsfråga som väcker engagemang och som handlar om allt från människor på flykt undan krig och förtryck till vardagslivet i ett bostadsområde i en svensk kommun. Själva begreppet integration används också i flera olika betydelser för att beskriva allt från småskaliga projekt till större politiska idéer. En vanlig definition är att integration är den sociala process som gör det möjligt att bilda en sammanhållen helhet utifrån skilda gruppers intressen, erfarenheter och särart, utan att de behöver ge upp sin identitet för att uppnå likvärdiga ekonomiska, sociala och politiska villkor. Integration är alltså en process och

något som pågår hela tiden. Integrationsprocessen sker både på individuell nivå och på samhällsnivå. Integration enligt denna definition är något som berör hela befolkningen, men arbetet måste ibland riktas mot en viss grupp människor för att stödja och möjliggöra integration. Motsatsen till integration är segregation. I samhällsdebatten pratas ofta om utanförskap.

Vad innebär då detta i praktiken på kommunal nivå? Den kommunala verksamheten utgår från mandat och ansvar som Sveriges kommuner har och som bland annat är beslutat i lagstiftning. Kommunens mandat och ansvar är en utgångspunkt för strategin. Den andra utgångspunkten är att det för att främja integration i Hässleholms kommun behövs förutsättningar för nyanlända att snabbt etablera sig och möjligheter till delaktighet och gemenskap.

Begrepp som används i strategin

Asylsökande: En utländsk medborgare som tagit sig till Sverige och begärt skydd, men som ännu inte fått sin ansökan slutligt prövad av Migrationsverket och/eller migrationsdomstol.

Ensamkommande barn och unga: Barn eller ungdomar som kommit till Sverige utan vårdnadshavare. Avser både asylsökande och de som fått uppehållstillstånd.

Kommuninvånare: En person bosatt i Hässleholms kommun

Nyanländ: En person som har fått uppehållstillstånd och bosatt sig i en kommun kallas nyanländ under de två första åren. Nyanlända vuxna omfattas i de flesta fall av etableringsinsatser som staten, genom Arbetsförmedlingen, har övergripande ansvar för. Etableringsinsatser är aktiviteter under sammanlagt 24 månader (inom en tidsram på max 36 månader) som bland annat ska innehålla SFI, samhällsorientering och arbetsförberedande aktiviteter.

Nyanlända elever: Elev i grundskolan, både asylsökande och de med uppehållstillstånd, som har varit i Sverige i mindre än fyra år.¹

SFI: Svenska för invandrare. Grundläggande svenskundervisning för vuxna. Kommunen är ansvarig för att erbjuda svenskundervisning för nyanlända.

¹ Enligt skollagstiftningen 2010:800 kapitel 7, §

Mål

Utmaningar

Under det senaste decenniet har Hässleholms kommun blivit hem för många nya medborgare. 2020 uppmättes andelen invånare som härstammar från länder utanför EU/EFTA till 11,1 %. Detta är individer som kommer från länder vars kultur och samhällssystem på flera sätt skiljer sig från det svenska samhället. Det medför stora utmaningar för kommunen och dess invånare. Ett viktigt uppdrag för kommunen är därför att aktivt och medvetet verka för trygga levnadsförhållanden och för att överbrygga kulturkrockar genom information och dialog. För att kunna samordna detta arbete inom och mellan olika verksamheter på ett sådant sätt att det skapar förutsättningar för integration, självständighet och delaktighet i samhället för de nya medborgarna och för en positiv samexistens, där alla invånares olika erfarenheter och kompetens bidrar till välfärden, behövs det långsiktiga och kommunövergripande mål för integrationsarbetet.

Som migrant i Sverige ställs du inför flera utmaningar. Oavsett ålder, utbildningsbakgrund eller individuella förutsättningar förväntas du lära dig svenska på relativt kort tid. Samtidigt vet vi att det är en oerhörd utmaning, tar lång tid men är avgörande för att kunna studera, få ett jobb och etablera sig i samhället.

Det stora flertalet av dem som kommit till Sverige har flytt från krig och svåra omständigheter, vilket fått till följd att många lider av psykisk ohälsa. Detta riskerar att påverka individens möjligheter att studera eller arbeta på ett negativt sätt. Utanförskap och segregering är synliga effekter av detta. Andelen individer i Hässleholms kommun som lämnat etableringsuppdraget och gått vidare till jobb eller studier har också minskat, från 35 procent 2018 till 25 procent 2020, vilket är en trend som återspeglar sig i hela Sverige. Däremot ligger Hässleholms kommun lägre än övriga Sverige när det gäller andelen personer som klarar minst två SFI-kurser inom två år. I Hässleholm har andelen sjunkit från 45 procent 2017 till 32 procent 2019.

Forskning visar att tillgången till sociala nätverk har stor betydelse för en känsla av sammanhang, vilket i sin tur visat sig ha positiv inverkan på delaktighet och engagemang. Hässleholms kommun har ett rikt föreningsliv och föreningslivet är en viktig arena för åtkomsten till sociala nätverk. Samtidigt är föreningslivet, som vi i Sverige ser som en oskattbar tillgång, något som för våra nya medborgare är nytt och obekant. Att realisera den tillgången för målgruppen, inom ramen för integrationsarbetet, medför stora utmaningar för kommunen i termer av förståelse, tillgänglighet och gemensamma begreppsramar. Föreningslivet bygger också på frivillighet, tid och förmåga vilket innebär en stor utmaning för målgruppen som också är underrepresenterad i dessa sammanhang.

För att skapa förutsättningar till delaktighet och gemenskap och förutsättningar för nyanlända att etablera sig har Hässleholms kommun satt upp fyra långsiktiga mål för integrationsarbetet.

Långsiktigt mål 1: Tillgång tillbostäder

Tillgång till en egen bostad påverkar trygghet och livskvalitet och är en viktig del i att kunna etablera sig i samhället.

Delmål:

- Nyanlända har tillgång till ett fullvärdigt² boende i kommunen.
- Nyanlända har förutsättningar att söka bostad i kommunen.

Strategier för att nå målen:

- Kommunen ska inkludera analyser av nyanländas bostadsbehov och bostadssituation i arbetet med bostadsförsörjning och koppla detta till målen för bostadsbyggande och utveckling av det befintliga beståndet³.
- Kommunen ska verka för att det kommunala bostadsbolaget har tydliga kriterier för uthyrning och information om hur kösystemet fungerar.

Långsiktigt mål 2: Kvalitativ utbildning

Utbildning och språkkunskaper är viktiga för både inträdet på arbetsmarknaden, tillträde till fortsatta studier och socialt deltagande och inflytande i samhället.

Delmål:

- Kommunen ska säkerställa att invånarna ges möjlighet att utveckla språkkunskaper som möjliggör sysselsättning, i form av arbete och studier.
- Kommunen ska verka för tillgång till vuxenutbildning som leder till arbete eller behörighet till fortsatta studier.
- Kommunen ska säkerställa att samtliga nyanlända elever inom grundskoleområdet blir klara med sin grundskoleutbildning och behöriga att läsa vidare på gymnasienivå.

Strategier för att nå målen:

- Kommunen ska erbjuda nyanlända vuxna och andra invandrare svenska för invandrare (SFI) så snart som möjligt efter att de lämnat in ansökan om att studera SFI och när det finns organisatoriska förutsättningar. Språkstödjare bör finnas tillgängliga på de största språken bland eleverna på SFI.
- Kommunen ska främja att svenskundervisningen utformas utifrån individens förutsättningar och behov.

² Enligt Boverkets standard för en privatbostad.

³ Samstämmigt med Riktlinjer för bostadsförsörjning.

- Kommunen ska erbjuda nyanlända möjlighet att förvärva yrkeskunskaper parallellt med SFI-utbildningen för att snabbare komma ut i arbetslivet. När utbildningarna planeras ska kommunens behov av arbetskraft vägas in.
- Kommunen ska ge nyanlända elever en bra introduktion till skolan där kartläggning av elevens tidigare skolbakgrund och hälsa ingår, samt information till eleven och dess föräldrar om det svenska skolsystemet och samhället.
- Kommunen ska göra studie- och yrkesvägledning tillgänglig för alla kommuninvånare. Studie- och yrkesvägledning är en viktig faktor för att hjälpa nyanlända att navigera i utbildnings- och yrkesmöjligheter.
- Kommunen ska främja bibliotekens roll i folkbildning och utbildning av nyanlända. I Bibliotekslagen står angivet att alla har lika rätt till information och litteratur oavsett förutsättningar hos mottagaren.

Långsiktigt mål 3: Ta tillvara kompetens och skapa förutsättningar för ökat deltagande i arbetslivet

Arbete är väsentligt för människors möjlighet till ett tillfredsställande vardagsliv. Att vara självförsörjande är en av nycklarna till ett samhälle där invånare deltar på lika villkor. På arbetsplatsen möts människor med olika bakgrund och arbetar mot gemensamma mål. I kommunen, liksom i hela landet, är sysselsättningsgraden lägre bland utrikes födda än inrikes födda. För att en person ska kunna vara självförsörjande eller samhällsnyttig, krävs också att hälsan är tillräckligt god.

Delmål:

- Kommunen ska i sin roll som arbetsgivare, samhällsutvecklare och samverkanspart verka för att så många nyanlända som möjligt ska bli självförsörjande och få möjlighet att bidra med erfarenhet och kompetens i olika sektorer.

Strategier för att nå målen:

- Kommunen ska ta tillvara nyanländas utbildning och erfarenheter från hemlandet samt motivation och drivkrafter för att främja ett snabbt inträde på arbetsmarknaden.
- Kommunen ska öka samarbetet med lokala arbetsgivare för att underlätta nyanländas förutsättningar för inträde på arbetsmarknaden och möta arbetskraftsbrist hos arbetsgivarna.
- Som arbetsgivare ska kommunen verka för nyanländas inträde på arbetsmarknaden, till exempel genom att arbeta med breddad rekrytering och arbetsmarknadspolitiska anställningar.

Långsiktigt mål 4: Stärkt deltagande och inflytande och ökad social sammanhållning

Med socialt deltagande menas möjligheten att påverka sin sociala utveckling, medan inflytande handlar om påverkan på samhällets utveckling. Mötesplatser ger kommuninvånare möjlighet att träffas och skapa en känsla av delaktighet och social sammanhållning. Att nyanlända förstår och accepterar det nya samhälle som de har kommit till är viktigt för att alla kommuninvånare ska kunna samexistera. Att överbygga kulturkrockar genom information och dialog är ett steg i den riktningen.

Delmål:

- Kommunen skapar förutsättningar för ökade möjlighet för socialt deltagande och inflytande för alla kommuninvånare och ökade möjligheter till samspel mellan kommuninvånare med olika bakgrund.

Strategier för att nå målen:

- Kommunen ska säkerställa att nyanlända och andra invandrare har möjlighet att orientera sig i hur det svenska samhället fungerar.
- Kommunen ska aktivt verka för ökad dialog och medvetenhet i värdegrundsfrågor för nyanlända och ensamkommande unga.
- Kommunen ska sträva efter att befintliga mötesplatser och verksamheter når en bred målgrupp. Särskilda insatser ska riktas mot målgrupper som idag är underrepresenterade.
- Kommunen ska verka för ökade möjligheter till ett innehållsrikt vardagsliv utanför skola och arbete för alla kommuninvånare. Även civila samhällets organisationer och föreningar spelar en stor roll i att skapa ett sammanhang för möten mellan individer och grupper med olika bakgrund.
- Kommunen ska i arbetet med bostadsförsörjning och samhällsutveckling motverka segregation.

Hur vi arbetar

Ett gott mottagande

Kommunens arbete ska präglas av en öppenhet gentemot alla kommuninvånare, oavsett bakgrund. Alla kommuninvånare ska bemötas utifrån att de har samma rättigheter och skyldigheter. Hässleholms kommun ska vara en plats där alla känner sig välkomna att bo och leva och varje kommuninvånares potential att bidra till samhället ska tas tillvara till fullo.

Hässleholms kommun ska därför arbeta för ett gott mottagande för alla nya kommuninvånare och mottagandet ska präglas av respekt för den enskilde individens rättigheter, möjligheter och potential, oavsett ålder, kön, etnicitet, religion, funktionshinder och sexuell läggning, i enlighet med Hässleholms kommuns värdegrund.

Respekt och uppmuntran

Respekt och uppmuntran av eget ansvarstagande bör genomsyra myndigheters bemötande av nyanlända som håller på att etablera sig i kommunen. Motivation är en avgörande drivkraft för hur en nyanländ person ska ta sig an uppgiften att etablera sig i ett nytt samhälle, lära sig ett nytt språk och bli självförsörjande.

Likabehandling

Alla kommuninvånare ska ha samma möjligheter till utbildning, arbete och bostad. Ingen kommuninvånare får bli diskriminerad. Likabehandling innebär dock inte att alla ska göra samma sak eller att en lösning passar för alla. Individens förutsättningar och behov är vägledande. Hässleholms kommun följer gällande lagstiftning.

Samverkan

Dagligen sker integrationsarbete i den kommunala verksamheten. Det ska finnas en samordning av integrationsarbetet som bidrar till effektivitet. Kommunen ska samverka med andra aktörer, såsom myndigheter, civila samhällets organisationer och näringslivet, när detta bidrar till att uppnå målen i strategin.

**Hässelholms
kommun**

Hässelholms kommun • Stadshuset • 281 80 Hässelholm • vx 0451-26 70 00 • kommunen@hasselholm.se